

নিজে কৰা -

প্ৰশ্ন 1. 1, 10, 9999, 777779 সংখ্যাবোৰৰ উত্তৰ পদবোৰ লিখা ।

সমাধান : 1 ৰ উত্তৰপদ 2

10 ৰ উত্তৰপদ 11

9999 ৰ উত্তৰপদ 100001

777779 ৰ উত্তৰপদ 777780

প্ৰশ্ন : 2. এনে কোনো স্বাভাৱিক সংখ্যা আছেনে যাৰ উত্তৰ পদ নাই ?

সমাধান : নাই ।

প্ৰশ্ন 3. 5, 11, 7779, 1000, 10001 সংখ্যাবোৰৰ পূৰ্ব পদবোৰ লিখা ।

সমাধান: 5ৰ পূৰ্বপদ 4

11 ৰ পূৰ্বপদ 10

7779 ৰ পূৰ্বপদ 17778

10000 ৰ পূৰ্বপদ 999

10001 ৰ পূৰ্বপদ 10000

প্ৰশ্ন 4. এনে কোনো স্বাভাৱিক সংখ্যা আছেনে যাৰ পূৰ্ব পদ নাই ?

সমাধান: আছে , 1 ৰ পূৰ্বপদ নাই ।

প্ৰশ্ন 5. বৃহত্তৰ স্বাভাৱিক সংখ্যা বুলি কোনো সংখ্যা আছেনে ? তোমাৰ বন্ধু এজনে এটা বৃহৎ সংখ্যা লিখি তাক বৃহত্তৰ

স্বাভাৱিক সংখ্যা বুলি দাবী কৰিলে । তুমি বন্ধুজনক ভুল বুলি কেনেদৰে প্ৰমাণ কৰিব ।

সমাধান: বৃহত্তম স্বাভাৱিক সংখ্যা বুলি কোনো সংখ্যা নাই । প্ৰতিটো স্বাভাৱিক সংখ্যাৰে উত্তৰপদ পোৱা যাব ।

কাৰণ এনে কোনো স্বাভাৱিক সংখ্যা নাই যাৰ উত্তৰপদ নাই । গতিকে আমি বৃহত্তম স্বাভাৱিক সংখ্যা পাব নোৱাৰো ।

নিজে কৰা -

প্ৰশ্ন 1. প্ৰতিটো পূৰ্ণ সংখ্যা স্বাভাৱিক সংখ্যা হয়নে ?

সমাধান: প্ৰতিটো পূৰ্ণসংখ্যা স্বাভাৱিক সংখ্যা নহয় । উদাহৰণস্বৰূপে '0' এটা পূৰ্ণসংখ্যা যি স্বাভাৱিক সংখ্যা নহয় ।

প্ৰশ্ন 2. আটাইতকৈ সৰু পূৰ্ণ সংখ্যাটো কি ?

সমাধান : আটাইতকৈ সৰু পূৰ্ণ সংখ্যাটো '0'

প্ৰশ্ন 3. পূৰ্ণ সংখ্যাটোৰ পৰা কোনটো সংখ্যা বাদ দিলে বাকী সংখ্যাবোৰৰ সংগ্ৰহটো স্বাভাৱিক সংখ্যা হৈ পৰিব ?

সমাধানঃ পূর্ণ সংখ্যাটোৰ পৰা '0' সংখ্যা বাদ দিলে বাকী সংখ্যাবোৰৰ সংগ্ৰহটো স্বাভাৱিক সংখ্যা হৈ পৰিব ।

প্ৰশ্ন 4. আটাইতকৈ ডাঙৰ পূৰ্ণ সংখ্যাটো নিৰ্ণয় কৰিব পাৰিবনে ?

সমাধান : আটাইতকৈ ডাঙৰ পূৰ্ণ সংখ্যাটো নিৰ্ণয় কৰিব নোৱাৰি ।

প্ৰশ্ন 5. পূৰ্ণ সংখ্যাৰ সংগ্ৰহত 1 ৰ পূৰ্বপদ আছেনে ? যদি আছে সংখ্যাটো কি ?

সমাধান : পূৰ্ণ সংখ্যাৰ সংগ্ৰহত 1 ৰ পূৰ্বপদ হ'ল '0'

নিজে কৰা -

প্ৰশ্ন 1. 13 সংখ্যাটো সংখ্যাবেখাত 20,16,10,9,14 ৰ কোনফালে আছে ক'ব পাৰিবনে ?

সমাধান : 13 সংখ্যাটো সংখ্যাবেখাত -

20 ৰ বাওঁফালে ,

16 ৰ বাওঁফালে

10 ৰ সোঁফালে,

9 ৰ সোঁফালে,

14 ৰ বাওঁফালে বহিব

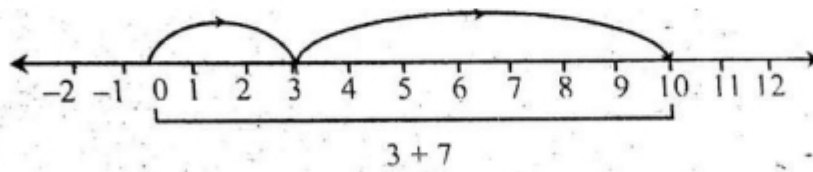
প্ৰশ্ন 2. সংখ্যা বেখা চাই 5 আৰু 6 ৰ পূৰ্বপদ আৰু উত্তৰ পদবোৰ কব পাৰিবনে ?

সমাধানঃ 5 ৰ পূৰ্বপদ 4 আৰু 6 ৰ পূৰ্বপদ 5

নিজে কৰা -

সংখ্যা বেখা অংকন কৰি তাৰ পৰা 3 আৰু 7 ৰ যোগফল উলিওৱা ।

সমাধান :

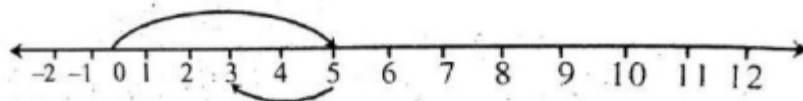

নিজে কৰা -

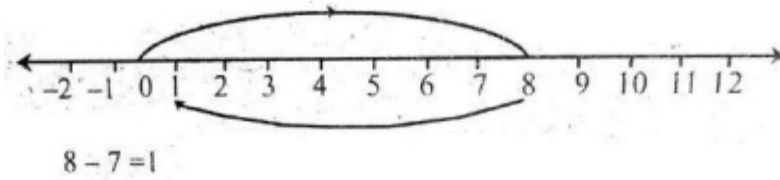
সংখ্যা বেখাত বিয়োগফল উলিওৱা -

(i) 5-2 (ii) 8-7 (iii) 6-6

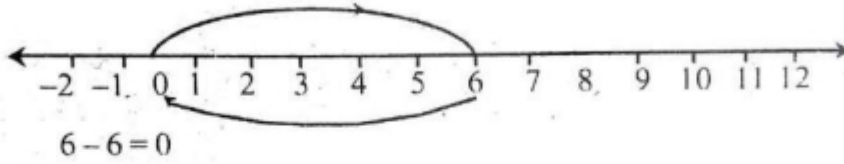
সমাধানঃ (i) 5-2

(ii) $8-7$

(iii) $6-6$

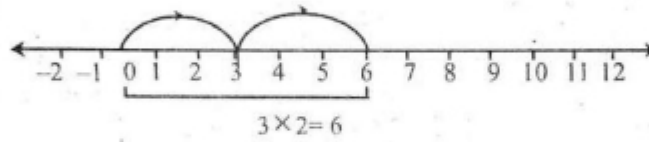

নিজে কৰা -

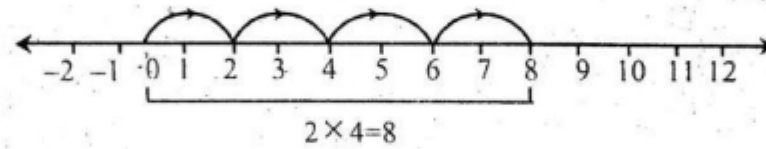
সংখ্যা বেখাত পূৰণফল নিৰ্ণয় কৰা-

(i) 3×2 (ii) 2×4 (iii) 5×1

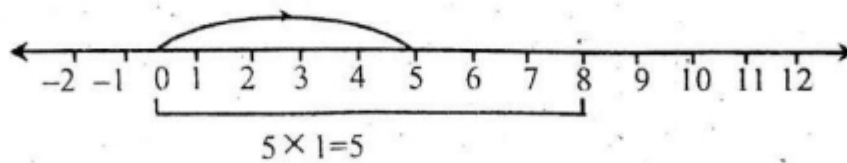
সমাধান : (i) 3×2

(ii) 2×4

(iii) 5×1

নিজে কৰা -

প্রশ্ন 1. শুদ্ধ উত্তৰটোত (✓) আৰু অশুদ্ধটোত (×) চিন দিয়া।

পূৰ্ণ সংখ্যাৰ কাৰণে অংকণ কৰা সংখ্যা বেখাত যিকোনো দুটা পূৰ্ণ সংখ্যাৰ

(i) যোগফল পাব পাৰি/নোৱাৰি

(ii) বিয়োগফল পাব পাৰি/নোৱাৰি

(iii) পূৰ্ণফল পাব পাৰি/নোৱাৰি

(iv) হৰণফল পাব পাৰি/নোৱাৰি

সমাধান : (i) যোগফল পাব পাৰি $\sqrt{\quad}$ /নোৱাৰি ।

(ii) বিয়োগফল পাব পাৰি/নোৱাৰি $\sqrt{\quad}$ ।

(iii) পূৰ্ণফল পাব পাৰি $\sqrt{\quad}$ /নোৱাৰি ।

(iv) হৰণফল পাব পাৰি/নোৱাৰি $\sqrt{\quad}$ ।

প্ৰশ্ন 2. আটাইতকৈ সৰু স্বাভাৱিক সংখ্যাটো হ'ল -

(a) 0, (b) 1, (c) 2, (d) 3

সমাধান : (b) 1.

প্ৰশ্ন 3. আটাইতকৈ সৰু পূৰ্ণ সংখ্যাটো হ'ল -

(a) 0, (b) 2, (c) 4, (d) 6

সমাধান : (a) 0.

প্ৰশ্ন 4. তলৰ অংকবিশিষ্ট আটাইতকৈ ডাঙৰ পূৰ্ণ সংখ্যাটো হ'ল -

(a) 0, (b) 9, (c) 99, (d) 900

সমাধান : (a) 0.

প্ৰশ্ন 5. তলৰ কোনটো হৰণফল পূৰ্ণ সংখ্যা হ'ব -

(a) $7 \div 2$, (b) $9 \div 5$, (c) $21 \div 7$, (d) $25 \div 4$

সমাধান : (c) $21 \div 7$

প্ৰশ্ন 6. তলৰ কোনটো বিয়োগফল পূৰ্ণ সংখ্যা হ'ব -

(a) $0 - 1$, (b) $1 - 1$, (c) $1 - 2$, (d) $3 - 5$

সমাধান : (b) $1 - 1$,

প্ৰশ্ন 7. 20 তকৈ সৰু আটাইতকৈ স্বাভাৱিক সংখ্যা লিখা ।

সমাধান : 20 তকৈ সৰু আটাইতকৈ স্বাভাৱিক সংখ্যা - 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19

প্ৰশ্ন 8. কোনটো স্বাভাৱিক সংখ্যাৰ পূৰ্ব পদ নাই ?

সমাধান : 1 ৰ পূৰ্বপদ নাই ।

প্ৰশ্ন 9. 100 তকৈ সৰু কিমানটা পূৰ্ণ সংখ্যা আছে ?

সমাধান: 100 তকৈ সৰু 100 টা পূৰ্ণ সংখ্যা আছে ।

প্ৰশ্ন 10. পূৰ্ণ সংখ্যাৰ পৰা কোনটো সংখ্যা বাদ দিলে বাকী সংখ্যাৰ সংগ্ৰহটো স্বাভাৱিক সংখ্যাৰ সংগ্ৰহ হ'ব ?

সমাধান : পূৰ্ণ সংখ্যাৰ পৰা 0 ৰ বাদ দিলে বাকী সংখ্যাৰ সংগ্ৰহটো স্বাভাৱিক সংখ্যাৰ সংগ্ৰহ হ'ব ।

প্ৰশ্ন 11. তলৰ সংখ্যাবোৰৰ পূৰ্ব পদবোৰ লিখা ।

987, 998, 10000, 99900, 111111

সমাধান : 987 ৰ পূৰ্বপদ 986

998 ৰ পূৰ্বপদ 997

10000 ৰ পূৰ্বপদ 9999

99900 ৰ পূৰ্বপদ 99899

111111 ৰ পূৰ্বপদ 111110

প্ৰশ্ন 12. কোনটো পূৰ্ণ সংখ্যাৰ পূৰ্বপদ নাই ?

সমাধান : 0 ৰ পূৰ্ব পদ নাই ।

প্ৰশ্ন 13. তলৰ সংখ্যাবোৰৰ উত্তৰ পদবোৰ লিখা -

1,9,101,889,9999,100001

সমাধান: 1 ৰ উত্তৰ পদ 2

9 ৰ উত্তৰ পদ 10

101 ৰ উত্তৰ পদ 102

889 ৰ উত্তৰ পদ 890

9999 ৰ উত্তৰ পদ 10000

10001 ৰ উত্তৰ পদ 100002

প্ৰশ্ন 14. তিনিটা অংকৰে গঠিত কোনটো পূৰ্ণসংখ্যাৰ পূৰ্ব পদ দুটা অংক বিশিষ্ট হয় ?

সমাধান : তিনিটা অংকৰে গঠিত 100 ৰ পূৰ্বপদ দুটা অংক বিশিষ্ট হয় ।

প্ৰশ্ন 15. তলৰ প্ৰতিযোৰ পূৰ্ণ সংখ্যাৰ সংখ্যা বেখাত কোনটো কাৰ সোঁফালে বহিব লিখা আৰু সংখ্যা দুটাৰ মাজত

উপযুক্ত চিন ($>$, $<$) বহুৱাই তুলনা কৰা ।

(a) 100,99   (b) 911,899   (c) 0,1   (d) 9999,10000   (e) 2111,1222

সমাধান : (a) $100 > 99$ (b) $911 > 899$ (c) $0 < 1$ (d) $9999 < 10000$ (e) $2111 > 1222$

নিজে কৰা -

(a) 2,3,4 কাৰণে এই ধৰ্মটো পৰীক্ষা কৰা ।

সমাধান : $(2+)+4=5+4=9$

আকৌ $2+(3+4)=2+7=9$

$\therefore (2+3)+4=2+(3+4)$

(b) যিকোনো তিনিটা পূর্ণ সংখ্যা লৈ এই ধৰ্মটো পুনৰ পৰীক্ষা কৰা ।

সমাধান : 0, 5, 9 লৈ পাওঁ

আকৌ $(2+13+4)=2+7=9$

$$(5+5)+9=5+9=14$$

$$0+(5+9)=0+14=14$$

$$\therefore (0+5) + 9 = 0+(5+9)$$

$\therefore$ যিকোনো পূর্ণ সংখ্যাৰ ক্ষেত্ৰতেই যোগৰ সহযোগ বিধি মানি চলিব ।

নিজে কৰা -

$$(2 \times 3) \times 6 = 2 \times (3 \times 6), (3 \times 4) \times 5 = 3 \times (4 \times 5) \text{ আৰু}$$

$$(35 \times 25) \times 4 = 35 \times (25 \times 4) \text{ হ'বনে ?}$$

সমাধান : $(2 \times 3) \times 6 = 6 \times 2 = 36$

$$2 \times (3 \times 6) = 2 \times 18 = 36$$

$$\therefore (2 \times 3) \times 6 = 2 \times (3 \times 6)$$

$$(3 \times 4) \times 5 = 12 \times 5 = 60$$

$$3 \times (4 \times 5) = 3 \times 20 = 60$$

$$\therefore (3 \times 4) \times 5 = 3 \times (4 \times 5)$$

$$(35 \times 25) \times 4 = 875 \times 4 = 3500$$

$$35 \times (25 \times 4) = 35 \times 100 = 3500$$

$$\therefore (35 \times 25) \times 4 = 35 \times (25 \times 4)$$

নিজে কৰা -

প্ৰশ্ন 1. খালী ঠাই পূৰ কৰা -

(a) এটা পূর্ণ সংখ্যাৰ লগত 0 যোগ কৰিলে যোগফল..... হয় ।

(b) এটা পূর্ণ সংখ্যাক 0 ৰে হৰণ কৰিলে হৰণফল ..... হয় ।

(c) এটা পূর্ণ সংখ্যাক 1 ৰে পূৰণ কৰিলে পূৰণফল ..... হয় ।

(d) এটা পূর্ণ সংখ্যাক 0 ৰে পূৰণ কৰিলে পূৰণফল ..... হয় ।

(e) এটা পূর্ণ সংখ্যাক 1 ৰে হৰণ কৰিলে হৰণফল ..... হয় ।

সমাধান : (a) একে পূৰ্ণসংখ্যা ।

(b) অৰ্থহীন

(c) একে পূৰ্ণসংখ্যা ।

(d) 0

(e) একে পূৰ্ণসংখ্যা ।

প্ৰশ্ন 2. পূৰ্ণ সংখ্যাৰ ধৰ্মবোৰ মনত পেলাই তলৰ তালিকাখন পূৰ্ণ কৰা ।

পূৰ্ণ সংখ্যা	যোগ প্ৰক্ৰিয়া	পূৰ্ণ প্ৰক্ৰিয়া	বিয়োগ প্ৰক্ৰিয়া	হৰণ প্ৰক্ৰিয়া
আবদ্ধ	হয়	হয়	নহয়	নহয়
ক্ৰম বিনিময়	.....	.....	.....	.....
সহযোগ	.....	.....	.....	.....
অভেদ	.....	.....	.....	.....

সমাধান :

পূৰ্ণ সংখ্যা	যোগ প্ৰক্ৰিয়া	পূৰ্ণ প্ৰক্ৰিয়া	বিয়োগ প্ৰক্ৰিয়া	হৰণ প্ৰক্ৰিয়া
আবদ্ধ	হয়	হয়	নহয়	নহয়
ক্ৰম বিনিময়	হয়	হয়	নহয়	নহয়
সহযোগ	হয়	হয়	নহয়	নহয়
অভেদ	০	১	নাই	নাই

প্ৰশ্ন 3. তলৰ কোনটো শুদ্ধ .

(a) $4 \div 2 = 2 \div 4$

(b) $99 \times 77 = 77 \times 99$

(c) $9 - 8 = 8 - 9$

(d) $0 \div 3 = 3 \div 3$

সমাধান : (b) $99 \times 77 = 77 \times 99$

প্ৰশ্ন 4. তলৰ কোনটো মান অনিৰ্ণেয় ?

(a) $0 \div 9999$

(b) 0×0

(c) $1 \div 100000$

(d) $1 \div 0$

সমাধান : (d) $1 \div 0$

প্রশ্ন 5. তলৰ কোনটো পূৰ্ণ সংখ্যাৰ সাহচৰ্য বিধি ?

(a) $3+5=5+3$

(b) $3 \times (7+9)=3 \times 7+3 \times 9$

(c) $1 \times 2=2 \times 1$

(d) $(10 \times 1000) \times 1000=10 \times (100 \times 1000)$

সমাধান : (d) $(10 \times 1000) \times 1000=10 \times (100 \times 1000)$

প্রশ্ন 6. তলৰ কোনটো শুদ্ধ আৰু ব্যৱহাৰ হোৱা বিধিটোৰ নাম কি ?

(a) $2 \times (3+5)=2 \times 3+5$

(b) $4 \times (7 \times 0)=4 \times 7$

(c) $3+(1+2)=(3+1)+(3+2)$

(d) $123 \times (500+123)=123 \times 500+123 \times 123$

সমাধান : (d) $123 \times (500+123)=123 \times 500+123 \times 123$, পূৰণৰ বিতৰণ বিধি ।

প্রশ্ন 7. পূৰ্ণ সংখ্যাৰ যোগাত্মক অভেদটো হ'ল 0 কাৰণ

(a) যিকোনো পূৰ্ণ সংখ্যাক 0 ৰে পূৰণ কৰিলে পূৰণফল 0 হয় ।

(b) যিকোনো পূৰ্ণ সংখ্যাৰ লগত 0 যোগ কৰিলে যোগফল পুনৰ সেই পূৰ্ণ সংখ্যাটো হয় ।

(c) এটা পূৰ্ণ সংখ্যাক 0 ৰে হৰণ কৰিলে হৰণফল অনিৰ্ণেয় হয় ।

সমাধান : (b) যিকোনো পূৰ্ণ সংখ্যাৰ লগত 0 যোগ কৰিলে যোগফল পুনৰ সেই পূৰ্ণ সংখ্যাটো হয় ।

প্রশ্ন 8. পূৰ্ণ সংখ্যাৰ গুণাত্মক অভেদটো হ'ল 1 কাৰণ

(a) এটা পূৰ্ণ সংখ্যাক 1 ৰে পূৰণ কৰিলে সংখ্যাটোৰ মানৰ কোনো পৰিবৰ্তন হয় ।

(b) 0 ৰ লগত 1 যোগ কৰিলে 1 হয় ।

(c) এটা পূৰ্ণ সংখ্যাক 1 ৰে হৰণ কৰিলে সংখ্যাটোৰ মানৰ পৰিবৰ্তন হয় ।

(d) এটা পূৰ্ণ সংখ্যাক 1 ৰে পূৰণ কৰিলে সংখ্যাটোৰ মানৰ পৰিবৰ্তন হয় ।

সমাধান : (a) এটা পূৰ্ণ সংখ্যাক 1 ৰে পূৰণ কৰিলে সংখ্যাটোৰ মানৰ কোনো পৰিবৰ্তন হয় ।

প্রশ্ন 9. উপযুক্ত বিধি প্ৰয়োগ আৰু উল্লেখ কৰি সহজ উপায়েৰে সমাধান কৰা ।

(a) $737+263+234$

(b) $968 \times 5 \times 200$

(c) $45 \times 85+45 \times 15$

(d) $999+876+1$

$$(e) 125 \times 576 \times 8$$

$$(f) 397 \times 75 + 25 \times 397$$

$$(g) 125 \times 1008$$

$$(h) 937 + 135 + 63$$

$$(i) 500 \times 110$$

$$(j) 25 \times 54690 \times 4$$

সমাধান : (a) $737 + 263 + 234$

$$= (737 + 263) + 234$$

$$= 1000 + 234$$

$$= 1234$$

সমাধান : (b) $968 \times 5 \times 200$

$$= 968 \times (5 \times 200)$$

$$= 968 \times 1000$$

$$= 968000$$

সমাধান : (c) $45 \times 85 + 45 \times 15$

$$= 45 \times (85 + 15)$$

$$= 45 \times 100$$

$$= 4500$$

সমাধান : (d) $999 + 876 + 1$

$$= (999 + 1) + 876$$

$$= 1000 + 876$$

$$= 1876$$

সমাধান : (e) $125 \times 576 \times 8$

$$= (125 \times 8) \times 576$$

$$= 1000 \times 576$$

$$= 576000$$

সমাধান : (f) $397 \times 75 + 25 \times 397$

$$=397 \times (75+25)$$

$$=397 \times 100$$

$$=39700$$

সমাধান : (g) 125×1008

$$=125 \times (1000+8)$$

$$=125 \times 1000 + 125 \times 8$$

$$=125000 + 1000$$

$$=126000$$

সমাধান : (h) $937+135+63$

$$=(937+63)+135$$

$$=1000+135$$

$$=1135$$

সমাধান : (i) 500×110

$$=500 \times (100+10)$$

$$=500 \times 100 + 500 \times 10$$

$$=5000 + 5000$$

$$=55000$$

সমাধান : (j) $25 \times 54690 \times 4$

$$=(25 \times 4) \times 54690$$

$$=100 \times 54690$$

$$=5469000$$

প্রশ্ন 10. (a) পূর্ণ সংখ্যাবোৰ যোগ প্রক্রিয়াত আবদ্ধ হয়নে ? এটা উদাহৰণ দিয়া ।

(b) পূর্ণ সংখ্যাবোৰ বিয়োগ প্রক্রিয়াত আবদ্ধ হয়নে ? এটা উদাহৰণ দিয়া ।

সমাধান : পূর্ণ সংখ্যাবোৰ যোগ প্রক্রিয়াত আবদ্ধ ।

উদাহৰণস্বৰূপে, $2+5=7$

$9+8=17$ ইত্যাদি

পূৰ্ণ সংখ্যাবোৰ বিয়োগ প্ৰক্ৰিয়াত আবদ্ধ নহয়।

উদাহৰণস্বৰূপে $-3-5=-2$, যিটো পূৰ্ণ সংখ্যা নহয়।

প্ৰশ্ন 11. (a) পূৰ্ণ সংখ্যাবোৰ পূৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ সাপেক্ষে আবদ্ধ হয়নে? এটা উদাহৰণ দিয়া।

(b) পূৰ্ণ সংখ্যাবোৰ হৰণ প্ৰক্ৰিয়া সাপেক্ষে আবদ্ধ হয়নে? এটা উদাহৰণ দিয়া।

সমাধান : (a) পূৰ্ণ সংখ্যাবোৰ পূৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ সাপেক্ষে আবদ্ধ নহয়।

উদাহৰণস্বৰূপে- $4 \times 6 = 24$

(b) পূৰ্ণ সংখ্যাবোৰ হৰণ প্ৰক্ৰিয়া সাপেক্ষে আবদ্ধ

উদাহৰণস্বৰূপে- $3 \div 6 = 1/2$

এটা পূৰ্ণসংখ্যা নহয়।

নিজে কৰা -

প্ৰশ্ন 1. একেদৰে 10,15,21, ... ব কাৰণে ত্ৰিভুজ আকৃতিবোৰ গঠন কৰা।

সমাধান :

সংখ্যা	বৰ্গাকৃতি
10	
15	
21	

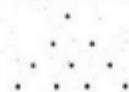
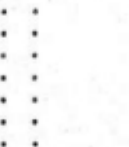
প্ৰশ্ন 2. একেদৰে 16, 25, 36, ... ব কাৰণে বৰ্গাকৃতিবোৰ গঠন কৰা।

সমাধান :

সংখ্যা	বৰ্গাকৃতি
16	
25	
36	

প্ৰশ্ন 3. ফুটৰ সহায়ত 10,12,14, ... ৰ সংখ্যাকেইটাৰ চানেকি সাজা । তোমাৰ চানেকিবোৰ কি কি আকৃতিৰ ?

সমাধান :

সংখ্যা	বৰ্ণাকৃতি	চানেকী নাম
10		ত্ৰিভুজাকৃতি
12		আয়তাকৃতি
14		আয়তাকৃতি

অনুশীলনীৰ প্ৰশ্নোত্তৰ

প্ৰশ্ন 1. মান নিৰ্ণয় কৰা ।

(i) $88+99$ (ii) $101+99$ (iii) 54321×9999

(iv) 56×125 (v) 35×999 (vi) 32×35

সমাধান : (i) $88+99$

$$=88+(100-10)$$

$$=88+100-10$$

$$=100+88-10$$

$$=100+78$$

$$=178$$

সমাধান : (ii) $101+99$

$$=100+1+99$$

$$=100+(1+99)$$

$$=100+100$$

$$=200$$

সমাধান : (iii) 54321×9999

$$= 54321 \times (10000 - 1)$$

$$= 54321 \times 10000 - 54321 \times 1$$

$$= 543210000 - 54321$$

$$= 543,155,679$$

সমাধান : (iv) 56×125

$$= 56 \times 125$$

$$= 56 \times (100 + 20 + 5)$$

$$= 56 \times 100 + 56 \times 20 + 56 \times 5$$

$$= 5600 + 1120 + 280$$

$$= 7000$$

সমাধান : (v) 35×999

$$= 35 \times 999$$

$$= 35 \times 1000 - 35 \times 1$$

$$= 35000 - 35$$

$$= 34965$$

সমাধান : (vi) 32×35

$$= 32 \times (40 - 5)$$

$$= 32 \times 40 - 32 \times 5$$

$$= 1280 - 160$$

$$= 1120$$

প্রশ্ন 2. এখন বহীত যদি 200 পৃষ্ঠা থাকে তেলেহ'লে 150 খন বহীত কিমান পৃষ্ঠা থাকিব ?

সমাধান : এটা বহীত পৃষ্ঠা থাকে = 200

$$\therefore 150 \text{ টা বহীত পৃষ্ঠা থাকিব } = 200 \times 150 = 30000$$

প্ৰশ্ন 3. ত্ৰিশজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী লৈ বাইদেউৰে তৰাঘৰ চাবলৈ গ'ল । এটা টিকটৰ দাম 15 টকা হ'লে মুঠতে বাইদেউৰে কিমান টকা টিকটৰ বাবদ দিলে ।

সমাধান : এটা টিকটৰ দাম 15 টকা

$$\therefore 30 \text{ টা টিকটৰ দাম } = 30 \times 15 \text{ টকা } = 450$$

$\therefore$ বাইদেউৰে মুঠতে 450 টকা টিকটৰ বাবদ দিলে ।

প্ৰশ্ন 4. 742538 সংখ্যাটোৰ 7 আৰু 5 অংক দুটাৰ স্থান সলনি কৰিলে যিটো সংখ্যা হ'ব সেই সংখ্যাটো আগৰ সংখ্যাটোৰ লগত কিমান পাৰ্থক্য হ'ব ।

সমাধান : 742538 সংখ্যাটোৰ 7 আৰু 5 অংক দুটাৰ স্থান সলনি কৰি পোৱা সংখ্যাটো হ'ব 542738

$$\therefore \text{নিৰ্ণেয় পাৰ্থক্য} = 742538$$

$$\underline{542738}$$

$$199800$$

প্ৰশ্ন 5. এখন গাঁৱত প্ৰতি পৰিয়ালে 50 জনী কুকুৰা পুহিলে গাঁওখনত থকা 100 পৰিয়ালে মুঠতে কিমান কুকুৰা পুহিব ?

সমাধান : গাঁওখনত থকা পৰিয়ালৰ সংখ্যা = 100

প্ৰতি পৰিয়ালে পোহা কুকুৰাৰ সংখ্যা = 50 জনী

$$\therefore \text{গাঁওখনৰ পৰিয়ালে পোৱা কুকুৰা সংখ্যা} = 100 \times 50 \text{ জনী} \\ = 500 \text{ জনী}$$

প্ৰশ্ন 6. এঘৰ মানুহে কুকুৰাৰ কণী পায় দিনে 25 টাকৈ । মুঠতে 100 দিনত কিমান কুকুৰা কণী পাব ?

সমাধানঃ এদিনত কুকুৰাৰ কণী পায় = 25 টা

$$\therefore 100 \text{ দিনত কুকুৰাৰ কণী পায়} = 100 \times 25 \text{ টা} \\ = 2500 \text{ টা}$$

প্ৰশ্ন 7. কমলে দৈনিক 30 লিটাৰ গাখীৰ বেচিলে এমাহত সি কিমান গাখীৰ বেচিব ? (এমাহ = 30 দিন) ।

সমাধানঃ এদিনত কমলে গাখীৰ বিক্ৰী কৰে = 30 লিটাৰ

$$\therefore \text{এমাহত (=30 দিনত) কমলে গাখীৰ বিক্ৰী কৰিব} = 30 \times 30 \text{ লিটাৰ} \\ = 900 \text{ লিটাৰ}$$